

TÁJNAPLÓK, FŰKATEDRÁLISOK

KETTŐS PORTRÉ

NÁDAS ALEXANDRA és NAGY GÁBOR összetartoznak, együtt élnek, házastársak. Együtt állítanak ki évek óta, művésztársak. Egy műteremben alkotnak – alkotótársak. A tőlük kapott fotón egymás mellett egy irányba néznek, így ugyanazt kell hogy lássák, tehát szemlélőtársak, helyesebben szólva szemlélődő társak. Ők hívtak meg magukhoz, hogy én is nézzek és lássak meg egyet s más náluk.

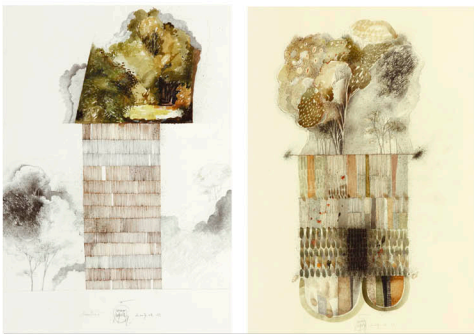

Első meglepetés találkozásunkor ért. Eddig csak telefonon beszélünk, mégis egyszerre kiállítottunk fel Gáborral: Isterlek! Persze, hisz ugyanannak az iskolának a padját kopattuk, ugyanazon időben, más évfolyamban. Mint kiderült, mindhárman, Alexandra is – ő korosztályos késsel – a Török Pál utcai Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba jártunk. Miközben Gábor vezetett az M7-es autópályán gyermelyi otthonuk felé, az autóban egymás szavába vágva, ahogy ez

már ilyenkor lenni szokott, emlegettük nagyszerű tanárainkat, híressé vagy éppen hírhedtté vált iskolatársainkat, meséltük életre szóló élményeinket. Ezek után fel sem kellett tennem a megkerülhetetlen sztereotip kérdést, hogyan lettek művészek...? Ugye, már kisgyermekkorban is...? Gábor Vaszkó Erzsébet festőművész biztatására került a gimnázium festő szakára, ahol Percz Józsi Jenő, Basilides Sándor és Németh László voltak szerette tisztelt tanárai. Alexandra is a gimnázium festő sza-

kán végzett. A Képzőművészeti Egyetemen azonban már a képgrafikai tanszéken folytatta a tanulmányait. Törékeny lány léteére óriási köveket emlegetett, amelyek litográfáit rajzolja. A Képzőművészeti Egyetemen a tanárokat hagyományosan mesterek nevezik. Gábor mester lett, a mai napig ki sem tette a lábát az intézményből. Tanársegéd, adjunktus, majd docens lett. A legnagyobb, 26 fős önálló festőosztály az övé. Mint mondja, komoly kihívást jelentett számára a kezdetektől kialakítani saját

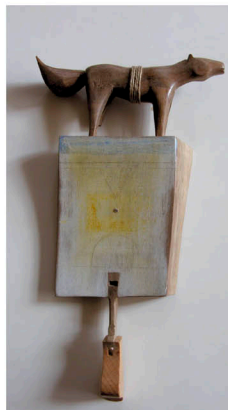
felső világot, és ugyanakkor már tanítani is. A mesterségbeli tudás elsajátítását alapvetően fontos követelménynek tartja. Folyamatosan, az utolsó év végéig rajzolta tanítványait (ez más osztályokban már nem jellemző). Pár tanulságos, kiragadott mondatot idéznék oktatási programjából: „A gyakorlati és elméleti ismeretek befojtásának megélt kereses folyamataiban a hangsúlyt a mester és tanítvány viszony mindkét irányban való nyitott működésében látom;” vagy másból: „A különös karakterjegek felismerése, gondozása megfelelő kondicionálása felelősségteljes együtt gondolkodást feltételez, aminek közegét kötelességszerűen minden igyekezettel megteremttem.” „A program minden lényeges eleme empátikus és szeretetelvű.” Úgy vélem, hogyha minden tanár így gondolkodna, talán más lenne a világ. A jó tanár valószínűleg beépül, és még évtizedek múlva is jelen van tanítványában. Ugyanez vonatkozik a jó művészre is és művére, bármelyik műfajban is valósuljon az meg.

Fent: Nagy Gábor: Tájmetszet II., 2007, vegyes technika, papír, 47×32 cm és Tájmetszet III., 2007, vegyes technika, papír, 47×32 cm
Lent: Násdas Alexandra: Úszóházak, 2008, vegyes technika, fatábla 70×100 cm

Bár a festészet alapvetően nem közösségi műfaj, Alexandra és Gábor több művésztelep megalapítója, lelke és fenntartója. Ebbéli tevékenységüket Gábor így definiálja: „Szigeteket hozok létre jó emberekből.” Ezek a szigetek földrajzi helyeket és tereteket is jelentenek. Ilyenek léteztek Gsongrdon, Szegeden, Budapesten, Gyermelyen, Darmstadtban, Mirabelben. Reménykedjünk abban, hogy egyszer ezek a szigetek összeérnek, és szárazföldet alkotnak. Tulajdonképpen áttelesen ugyanez a törekvés jelenik meg Násdas Alexandra és Nagy Gábor képein, grafikáin, és mostanában Gábor plasztikáin is. Alexandra „tájnyelvéket” fest – ír. Tüillepve a „kikötések”, „kötődések” tematikáján, ahol a szimbolikus hajósok még sötét és bizonytalan vizeken ezveket. Igyekeztek ugyan kikötőt felé, de ha ki is kötöttek, akkor sem szálltak partra, és nem hódították meg a szárazföldet. Újabb képeim friss provenenciai élményei hatására templomok, tájak, házak jelennek meg. Mint mondja, az otnani táj archaizálása, monumentalitása, a fények és színek változatos játéka ihlette ezeket a műveket. Az egyszerű formák különböző, szinte metafizikus terekben tűnnek elő. Némiéyk képen kalligrafikus, egyénített kézírás jelzi a naplószerűséget. Ahol már ház és templom áll, ott már biztonság és védelem is akad. A képek szigorú kompozíciós rendje és féglémezett előadásmodjára teszi hitelesre a látványt. Nagy Gábor „Tájmetszetei”, „Fükatédrálsók” összefoglaló

Fent: Nagy Gábor: Zseb emlékmű, faplasztika, 16×9 cm II., 2007

cím alatt nevezi meg műveit. Ő maga írja egy helyen: „Eddigi munkáim meghatározó alapja tiszgati motívumok sokaságát felfűző horizontális osztási képmező. Ez a struktúra több provenenciai utazás hatására egy vertikális rendszerrel gazdagodott, ami létrehozta a léoszlopok vagy fükaté-

rálisok hosszú sorát.” Képein semmi sem hatsány, nincsenek narancszínek, nincsenek pirosak. Földszínek vannak, okkerék, umbrák, vörösbarnák, égettett siennák, rótvörösek, néhol szürkék és halványzöldek. Újabb meglepetésemre már a gyermelyi műteremben felfedeztem, vagy inkább megéltam: mintha a festőfálványon alakuló kép szerves folytatása lenne az alábbiakon túl elterülő csupasz és kiszolgáltatott észvertre, zöld ruháját levett, de még téli, fehér bundáját fel nem öltöt tájánk, lágy domboknak, erdőknék, szikláknak, füleknék. Ilyen közelségben, így, együtt élvé, lélegezve a természettel lehet megsejteni a szákrális lényeket, amelyet mindannyian kerestünk. Gábor szavaival élve: „Felszabadult, nyílt lélekkel firkészni az élet apró és nagy titkát, mögé lesni, és keresni azokat a ritkán adódó részeket, ahol ezek a titkok feltáruhnak előttünk.” Alexandra és Gábor, az elvlaszlak üvegablakot is mellőzve, a szabadban is gyakran alkot. Amint főtökön is láthatjuk: elmélyült munka közben Alexandra. Lassan rátápinthatunk a lényegre. Minden EGY, a táj is, a fák is, a füvek is, Alexandra is, a bent is, a kint is, én is, te is. Minden réteget feltörve, minden hártáy felszakítva, minden fátylat feltebentve és minden rést végzetlene tágtítva, csak az örök, időtlen fénytender ragyogása marad. Alexandra és Gábor műveit a Forrás Galériában láthatók.

Körösi Mária

Násdas Alexandra (Mezőtúri Alkotótelep, Takács-tanya, 2007)